

Maatriksite perturbatsiooniteooriast:

Oletame et me lahendame süsteemi

$$A\mathbf{x} = \mathbf{b} \quad (8)$$

kus $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ ja $\mathbf{b} \in \mathbb{R}^n$ on antud ning $\mathbf{x} \in \mathbb{R}^n$ on otsitav. Oletame et A on antud teatud veaga $\tilde{A} = A + \delta A$. Häiritud lahend rahuldab võrrandisüsteemi

$$(A + \delta A)(\mathbf{x} + \delta \mathbf{x}) = \mathbf{b}. \quad (9)$$

Teoreem. Oletame et A on mittesingulaarne ja δA on piisavalt väike nii et

$$\|\delta A\|_\infty \|A^{-1}\|_\infty \leq \frac{1}{2}. \quad (10)$$

Siis $(A + \delta A)$ on mittesingulaarne ja

$$\frac{\|\delta \mathbf{x}\|_\infty}{\|\mathbf{x}\|_\infty} \leq 2\kappa(A) \frac{\|\delta A\|_\infty}{\|A\|_\infty}, \quad (11)$$

kus $\kappa(A) = \|A\|_\infty \|A^{-1}\|_\infty$ on konditsiooni arv.

Teoreemi tõestus.

Lahutades (8) võrrandisüsteemist (9) saame $(A + \delta A)\delta \mathbf{x} = -\delta A \mathbf{x}$. Korrutades seda avaldisega $(A + \delta A)^{-1}$ ja võttes normid, saame

$$\|\delta \mathbf{x}\|_\infty = \|(A + \delta A)^{-1} \delta A \mathbf{x}\|_\infty \leq \{ \|(A + \delta A)^{-1}\|_\infty \|A\|_\infty \} \frac{\|\delta A\|_\infty}{\|A\|_\infty} \|\mathbf{x}\|_\infty.$$

Tõestuse lõpetuseks on vaja näidata et loogilistes sulgudes asuv avaldis on hinnatav avaldisega $2\kappa(A)$, või samaväärselt,

$$\|(A + \delta A)^{-1}\|_\infty \leq 2\|A^{-1}\|_\infty. \quad (12)$$

Hinnangu (12) kontrollimiseks märkame kõigepealt, et juhul kui X on suvaline $n \times n$ reaalarvuline maatriks mis rahuldab tingimust $\|X\|_\infty < 1$, siis $\|X^n\|_\infty \leq \|X\|_\infty^n \rightarrow 0$ kui $n \rightarrow \infty$. Järelikult,

$$(I - X)(I + X + X^2 + \dots + X^n) = I - X^{n+1} \rightarrow I, \text{ kui } n \rightarrow \infty.$$

Seega $(I - X)^{-1} = \sum_{j=0}^{\infty} X^j$ ja

$$\|(I - X)^{-1}\|_{\infty} \leq \sum_{j=0}^{\infty} \|X^j\|_{\infty} \leq \sum_{j=0}^{\infty} \|X\|_{\infty}^j = (1 - \|X\|_{\infty})^{-1}. \quad (13)$$

Võime kirjutada

$$(A + \delta A) = [I + \delta A A^{-1}] A. \quad (14)$$

Võtame $X = -\delta A A^{-1}$. Eeldusel (10), $\|X\|_{\infty} \leq 1/2 < 1$ ja võime rakendada (13) näitamaks et $(I + \delta A A^{-1})$ on mittesingulaarne ja

$$\|(I + \delta A A^{-1})^{-1}\|_{\infty} \leq (1 - \|-\delta A A^{-1}\|_{\infty})^{-1} \leq 2.$$

Järelikult (14) annab et $A + \delta A$ on mittesingulaarne ja

$$\|(A + \delta A)^{-1}\|_{\infty} = \|A^{-1}(I + \delta A A^{-1})^{-1}\|_{\infty} \leq 2\|A^{-1}\|_{\infty}$$

ja seega on(12) tõestatud.